

Environmentálna výchova

V uplynulom roku sme ďalej pokračovali v práci s deťmi a s mládežou. Realizovali sme vzdelávacie aktivity rôzneho charakteru. Uskutočnili sme sériu 178 prednášok o odpadoch, triedení a kompostovaní na základných školách západného a stredného Slovenska. Zážitkovou formou sme priblížili žiakom a študentom tému odpadov a ďalšie súvisiace témy v rozsahu 135 vyučovacích hodín na školách východného Slovenska. Zároveň sme pripravili 16 exkurzií, aby si zapojené školy mohli v praxi pozrieť príklady rôzneho nakladania s odpadmi. Usporiadali sme prvé kolo súťaže školských environmentálnych projektov. Mládež sme aktívne zapájali aj do dobrovoľníckych aktivít na infostánkoch aj v našej kancelárii.

Odstraňovanie príčin znečistenia Ružínskej priehrady

V rámci aktivít na pomoc obciam v regióne Ružínskej priehrady sme nadviazali spoluprácu s obcou Prakovce, ktorá mala zatiaľ ako jediná snahu riešiť problémy odpadového hospodárstva a najmä čiernych skládok v obci. Výsledky monitoringu povodí Hornádu a Hnilca ako aj návrhy riešení sme vypracovali v odbornej štúdii. S prezentáciou výsledkov monitoringu čiernych skládok ako aj s ponukou na pomoc sme vystúpili na zasadnutí Združenia miest a obcí Hnileckého regiónu. Problém znečistenia Ružína sme úspešne prezentovali aj na výstave Trampský Ružín v Baníckom múzeu v Gelnici. V dotknutom regióne sme začali spoluprácu so školami v obciach Helcmanovce, Krompačy, Nálepko a Smolník. Tie vytvorili detské ekohliadky, ktoré monitorujú čierne skládky vo svojom okolí. Ekohliadky pomohli aj s osvetou medzi občanmi a distribúciou informačných letákov do domácností.

Ochrana mestskej zelene

Aktívne sme sa zapojili do ochrany mestskej zelene v mestách Košice a Trenčianske Teplice. Zúčastnili sme sa desiatok výrubových konaní, kde sa nám podarilo zabrániť viacerým zbytočným výrubom. Zachránili sme storočný platan na Hlavnej ulici v Košiciach, ktorý mal byť vyrúbaný, ale nakoniec bol len ošetrovaný, aktívne sme sa zapojili do záchranu časti chráneného parku v Košiciach – Barci, ktorá mala byť vyrúbaná na úkor výstavby nového hotela. Podarilo sa nám zachrániť pred výrubom aj 130 stromov v Trenčianskych Tepliciach.

Mediálne výstupy

Vydali sme 18 tlačových správ. Mali sme stovky mediálnych výstupov v televíznych, rozhlasových aj tlačných médiách na odpadové ale aj iné environmentálne témy.

Ďalšie aktivity

V lete sme usporiadali 12. ročník Letného Ekotábora, znovu na ekofarme na Odorici, kde nás navštívilo spolu 50 účastníkov. Spoločne sme za nami opäť zanechali kus užitočne odvedenej práce. Novinkou na ekotábore bola výroba slamených ozdôb pod vedením Pavla Gregora ako aj výroba „prútených“ košíkov z papiera pod vedením pani Klimovej.

Podali sme 20 podnetov na nelegálne nakladanie s odpadmi. Aj po ukončení konaní kompetentných úradov monitorujeme, čo sa deje na týchto lokalitách.

Analýza výnosov a nákladov za rok 2009

POLOŽKA	VÝNOSY v EUR
Granty a dotácie	91 314,95
Členské poplatky	6 329,52
2% z daní	8 014,01
Služby a semináre	2 446,55
Predaj tovaru	2 869,83
Úroky kreditné	28,55
Ostatné výnosy	838,88
Výnosy spolu	111 842,29

POLOŽKA	NÁKLADY v EUR
Aktivity v rámci projektov	49 289,75
Mzdové a sociálne náklady	2 328,96
Cestovné	3 169,23
Spotreba energie	1 402,93
Nájomné	2 520,00
Spotreba materiálu	20 942,04
Služby	21 673,46
Členské	1 274,53
Nákup tovaru	1 627,38
Bankové poplatky	615,98
Ostatné náklady	6 602,51
Náklady spolu	111 446,77

ako oko v hlave

**Priatelia
Zeme
SPZ**

Priatelia Zeme - SPZ
P.O.BOX H-39
Košice 040 01
tel./fax: 055 / 677 1 677
mobil: 0903 77 23 23
e-mail: spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz
č. účtu: 4350054728/3100

2009

Výročná správa

**Priatelia
Zeme
SPZ**

V roku 2009 sme pracovali na siedmych rôznych projektoch. Boli to štyri veľké projekty (nad 30 000 Eur) ale aj tri menšie (do 30 000 Eur).

1. Nadácia Ekopolis - Blokový grant EMVO-TUR - projekt **Viac recyklácie, menej znečistenia**
2. Nadácia Ekopolis - Blokový grant EMVO-TUR - projekt **Od triedenia k minimalizácii odpadu**
3. Recyklačný fond - projekt **Triedenie a recyklácia odpadov - súčasť nášho každodenného života**
4. Nadácia Ekopolis - projekt **Zníženie znečisťovania Ružínskej priehrady - odstraňovanie príčin**
5. DBU - projekt **Trvaloudržateľné vzdelávanie v oblasti ochrany klímy a prírodných zdrojov prostredníctvom prevencie vzniku znečistenia**
6. Nadácia pre deti Slovenska - projekt **Dajme šancu deťom, dáme šancu aj prírode**
7. Nadácia Intenda - projekt **Jednou nohou v tráve - inovatívna zážitková ekovýchova na školách**

Pomoc a poradenstvo obciam

Aj v roku 2009 sa podstatná časť našej práce sústredila na obce – praktickú pomoc a poradenstvo v oblasti rozvoja separovaného zberu odpadov a kompostovania bioodpadov. Konkrétne sme pomohli približne 100 obciam po celom Slovensku so zlepšovaním odpadového hospodárstva. Pomohli sme im vypracovať projekty na zberné dvory a kompostoviská alebo zefektívniť už existujúce, vypracovať koncepcie separovaného zberu a nakladania s bioodpadmi, programy na rozvoj domáceho a komunitného kompostovania. Obciam sme poskytovali aj poradenstvo týkajúce sa legislatívy.

V rámci osvetu od domu k domu sme navštívili 450 domácností a občanov informovali o možnostiach triedeného zberu a kompostovania a vysvetľovali negatíva domáceho spaľovania odpadov.

Podrobné informácie z oblasti odpadového hospodárstva sme zástupcom obcí podali na 8 odborných seminároch, na ktorých sa zúčastnilo vyše 350 účastníkov. Prednášali sme aj na ďalších 5 domáciach aj zahraničných konferenciách s vyše 500 účastníkmi.

Legislatíva

Vypracovali sme návrhy opatrení na riešenie krízy v odpadovom hospodárstve. Zapojili sme sa do pripomienkovania novely zákona o odpadoch. Koncom roka sme vypracovali odbornú štúdiu s názvom „Odpady na rázcestí“ s podnadpisom „Ako zlepšiť nakladanie s odpadmi na Slovensku“. Štúdia je pohľadom na kľúčové problémy v odpadovom hospodárstve na Slovensku a porovnáva ich s vybranými štátmi v EÚ. Popisuje pozitíva a negatíva nakladania s odpadmi a navrhuje možné riešenia. V rámci štúdie sme vypracovali aj legislatívne návrhy, ktoré by mali priniesť pozitívne zmeny v systéme odpadového hospodárstva na Slovensku.

Centrum pomoci občanom

Od roku 2009 bolo oficiálne spustené Centrum pomoci občanom (CPO), ktoré umožní pomáhať občanom efektívnejšie než doteraz. CPO ponúka pomoc občanom, ktorí majú problém s negatívnym projektom v ich meste alebo obci. Tí väčšinou nemajú dostatočné odborné ani právne kapacity analyzovať takéto zábery a brániť svoje práva na zdravé životné prostredie.

V roku 2009 sme pomáhali občanom v Smoleniciach a Prešove brániť sa proti výstavbe spaľovni nebezpečných odpadov. Oba projekty boli podmienene odporúčané Ministerstvom životného prostredia v procese EIA. Povoľovacie konanie pre projekt rozšírenia spaľovne nebezpečných odpadov v Prešove bolo v roku 2009 zastavené.

Občanom Sabinova sme pomáhali s projektom pyrolýzy plastov, ktorý nespĺňal všetky kritériá pre životné prostredie bezpečnej technológie. Vďaka masívnemu odporu verejnosti sa investor rozhodol z mesta odísť. Podobný spôsob úpravy tentoraz pneumatík riešili spolu s nami občania v Stropkove s veľmi podobným výsledkom. Problém vybudovania prekladiska odpadov v obytnej zóne riešili obyvatelia mestskej časti Prešov – Nižná Šebastová. Investor nakoniec svoju žiadosť stiahol.

Zapojili sme sa aj do procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) pre rozšírenie skládky odpadov Lužtek umiestnenej v blízkosti Váhu v Dubnici nad Váhom a pre vybudovanie spaľovne odpadov vrátane nebezpečných v areáli Bukocelu Hencovce.

Toxické látky v našich domácnostiach

V roku 2009 bola spustená aktívnejšia informačná kampaň o toxických látkach, s ktorými sa stretávame v bežnom každodennom živote a ani o tom nevieme. Jej cieľom je ukázať ľuďom čo všetko môže ohrozovať ich zdravie a ponúknuť vhodné alternatívy. Vytvorili sme k tejto téme špeciálnu časť našej web stránky s informáciami pre verejnosť.

Začali sme s prieskumom o výskyte toxických látok v materských školách na východnom Slovensku. Na základe jeho výsledkov budeme vedieť odporučiť škôlkam, akých produktov sa vyvarovať.

Osveta

Pripravili sme novú panelovú výstavu, ktorá na 12-tich paneloch poskytuje informácie o vzniku odpadov, spôsoboch nakladania s odpadmi, separovanom zbere odpadov, ich recyklácii a kompostovaní. Panely boli využité na informačnom turné a ďalších rôznych infostánkoch. Výstavu si môžu požičiavať aj školy.

Usporiadali sme 4 pracovné a školiace víkendovky pre aktivistov a sympatizantov, na ktorých sa účastníci mali možnosť nielen dozvedieť a naučiť čosi nové, ale aj pomôcť napr. s osvetou od domu k domu.

Na jeseň sme na východnom Slovensku odštartovali informačné turné. Navštívili sme Košice, Prešov, Poprad a Michalovce. Hlavnými témami boli predchádzanie vzniku odpadu a separovaný zber. Prezentovali sme aj novú panelovú výstavu.

Usporiadali sme aj ďalšie informačné stánky vo viacerých mestách Slovenska a na viacerých festivaloch, kde sme verejnosti vysvetľovali pozitívne riešenia problémov odpadov a toxických látok. Zúčastnili sme sa aj výstavy PRO EKO v Banskej Bystrici – najväčšej slovenskej výstavy o recyklácii a zhodnocovaní odpadov. Okrem našej expozície k danej téme sme pripravili aj environmentálny program pre školy.

